

**UCHWAŁA NR ROA.0006.181.2024
RADY GMINY LEŻAJSK**

z dnia 18 listopada 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 4¹ ust.1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939), Rada Gminy Leżajsk uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Leżajsk na 2025 r. zgodnie z załącznikiem do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Leżajsk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Łukasz Fleszar

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 r.

I. WPROWADZENIE

Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na gminę obowiązek realizowania – zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany jest corocznie przez radę gminy. Stanowi on kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w poprzednich latach i określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Na potrzeby Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skorzystano z badań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Leżajsk na lata 2021-2027. Według ankietowanych mieszkańców w badaniu dotyczącym problemów społecznych w Gminie Leżajsk, alkoholizm znajduje się na trzecim miejscu najpoważniejszych problemów w gminie (51% badanych). W odniesieniu do dzieci i młodzieży, ankietowani wskazują, że dwa najbardziej negatywne zjawiska dotyczące tej grupy to uzależnienie od komputera i internetu oraz alkohol i papierosy (79% wskazań). Z kolei z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że alkoholizm stanowi 6,7% powodów przyznania pomocy społecznej ogółowi rodzin na terenie gminy. W wyniku przeprowadzonej diagnozy stwierdzić można, że na terenie gminy występują problemy wynikające z używania alkoholu, substancji psychoaktywnych, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Pomocy i przekazywania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień potrzebują nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice czy osoby dorosłe. Pomoc to nie tylko minimalizowanie skutków spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie, ale przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomoc to również podejmowanie działań polegających na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczenie umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, w przypadku presji otoczenia.

III. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy, a w szczególności dzieci, młodzieży, rodziców, rodzin osób z problemem alkoholowym, osób pijących nadmiernie, w tym uzależnionych od alkoholu czy narkotyków.

IV. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest propagowanie wiedzy o skutkach zażywania substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych, podejmowanie działań zmierzających do zmiany wzorców spożywania napojów alkoholowych, zapobieganie uzależnieniom, a ponadto zwiększenie działań profilaktycznych w szkołach, szkolenie nauczycieli i pedagogów oraz rodziców o oddziaływaniach profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży.

Cel ten realizowany będzie w obszarach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej poprzez następujące cele szczegółowe:

1. Zwiększenie świadomości i poziomu wiedzy (w szczególności wśród dzieci i młodzieży) o skutkach spożywania alkoholu i palenia papierosów oraz problemach związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

2. Przygotowanie młodego pokolenia do zdrowego, trzeźwego stylu życia.
3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów i zapobieganie powstawaniu nowych patologii związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych na terenie gminy.
4. Zmniejszenie ilości i częstotliwości picia alkoholu przez młodzież.
5. Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z używaniem narkotyków oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych.
6. Objęcie programami profilaktyki rodziców i środowisk lokalnych odpowiedzialnych za wychowanie młodzieży w tym pedagogów i nauczycieli.
7. Zaangażowanie w działania profilaktyczne organizacji pozarządowych, instytucji lokalnych oraz środowisk, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym.
8. Promocja zdrowego trybu życia wśród mieszkańców gminy.
9. Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci oraz finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.

V. ZADANIA PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków. Realizacja poprzez:

- 1) Prowadzenie w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Profilaktyki Uzależnień i Przemocy konsultacji i poradnictwa dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków i ich rodzin. Zakup niezbędnych materiałów.
- 2) Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień.
- 3) Współpraca z Poradnią Uzależnień w Leżajsku w tym wspieranie działalności placówki.
- 4) Podnoszenie kwalifikacji zespołu terapeutycznego w tym dofinansowanie szkoleń i innych form związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.
- 5) Szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy GOPS w Leżajsku.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Realizacja poprzez:

- 1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Profilaktyki Uzależnień i Przemocy w Rodzinie. Udzielanie porad z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów alkoholowych. Zakup materiałów profilaktycznych.
- 2) Motywowanie i informowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego, możliwości podjęcia terapii osób współuzależnionych, udzielanie pomocy doraźnej, interwencyjnej i terapeutycznej w zakresie uzależnienia od alkoholu i narkotyków.
- 3) Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania pisemnej opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia leczenia.
- 4) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 5) Wspieranie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie – Niebieskie Karty – współpraca z policją, GOPS w Leżajsku, Zespołem Interdyscyplinarnym, w tym finansowanie szkoleń dla członków zespołu oraz zakup niezbędnych materiałów profilaktyczno-edukacyjnych.
- 6) Finansowanie zajęć terapeutycznych i pozaterapeutycznych organizowanych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą (w tym dofinansowanie udziału w różnego rodzaju programach promujących zdrowy tryb życia bez nałogów dla osób podejmujących próby wyjścia z uzależnienia, dofinansowanie udziału w seminariach abstynenckich, rekolekcjach, wykładach i konferencjach

dotyczących życia w trzeźwości, dofinansowanie udziału w spotkaniach Krucjaty Wyzwolenia Człowieka i innych formach pomocy w zakresie uzależnień).

- 7) Kierowanie osób na badania przez biegłych, opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych. Realizacja poprzez:

- 1) Dofinansowanie działalności świetlic profilaktycznych oraz świetlic środowiskowych. Dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych realizowanych w świetlicach szkolnych i innych świetlicach działających na terenie gminy Leżajsk, w tym dofinansowanie prowadzonych zajęć, spektakli profilaktycznych, konkursów profilaktycznych, zakup materiałów i pomocy niezbędnych do przeprowadzenia zajęć profilaktycznych, zakup nagród dla uczestników konkursów profilaktycznych.
- 2) Realizacja programów profilaktycznych, warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień w tym profilaktyki z zakresu narkomanii, adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów. Organizacja i finansowanie innych form działalności z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży, w tym rekolekcji. Realizacja programów nt. radzenia sobie z presją grupy w tym nabywania umiejętności psychospołecznych (asertywność).
- 3) Szkolenia dla nauczycieli, pedagogów i rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień, szkolenia i kursy specjalistyczne dla członków GKRPA, zespołów interdyscyplinarnych, pracowników służb społecznych, policji, kuratorów sądowych, osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz pracowników świetlic szkolnych, środowiskowych i innych działających na terenie gminy Leżajsk.
- 4) Organizacja wypoczynku letniego z realizacją programu profilaktycznego (obóz socjoterapeutyczny, kolonia z realizacją programu profilaktycznego) dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.
- 5) Wspieranie lokalnych imprez bezalkoholowych (w tym konkursy, festyny, pikniki rodzinne itp.), promujących zdrowy styl życia.
- 6) Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży – organizacja różnych zajęć sportowych, zajęć tematycznych, w tym zajęć teatralnych w tym zajęć z elementami programu profilaktycznego jako alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.
- 7) Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych i edukacyjnych, uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz promujących zdrowy styl życia, zakup materiałów profilaktycznych, ulotek, broszur, poradników, plakatów i innych materiałów o tematyce profilaktycznej, w tym dotyczących przemocy w rodzinie. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.
- 8) Finansowanie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych, wyjazdów szkolnych dla dzieci i młodzieży.
- 9) Wykonanie i publikacja bajek o tematyce profilaktyki uzależnień.
- 10) Szkolenia dla rodziców w zakresie rozpoznania pierwszych objawów związanych z sięganiem przez dziecko po alkohol, papierosy czy narkotyki.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Realizacja poprzez:

- 1) Wspieranie podmiotów, które realizują zgodnie ze swoim statutem zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wspieranie młodzieżowych liderów oraz środowisk zaangażowanych w działania z zakresu profilaktyki uzależnień, promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji. Dofinansowanie udziału w Ruchu Apostolstwa Młodzieży, w szkoleniach, programach oraz kursach przygotowujących. Zorganizowanie debaty, konferencji na temat rozwiązywania problemów społecznych w gminie, w tym zakup usług oraz materiałów niezbędnych do zorganizowania przedsięwzięcia.
- 2) Dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, materiałów informacyjno-edukacyjnych, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.
- 3) Wspieranie organizacji imprez profilaktyczno-integracyjnych, sportowo-profilaktycznych, pikników rodzinnych, festynów bezalkoholowych, koncertów z elementami profilaktycznymi. Dofinansowanie

organizacji różnych działań profilaktycznych, organizacji i udziału w rekolekcjach, warsztatach dla dzieci, młodzieży i rodzin, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia.

- 4) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- 5) Współpraca z Izbą Wytrzeźwień w Rzeszowie w tym wspieranie działań profilaktycznych realizowanych przez Izbę dla pacjentów zgodnie z zawartym porozumieniem.
- 6) Współpraca ze stowarzyszeniami, parafiami i klubami abstynenckimi w tym dofinansowanie programów terapeutycznych, obozów terapeutycznych i innych działań związanych z profilaktyką uzależnień. Dofinansowanie udziału w Krucjacie Wyzwolenia Człowieka oraz udziału w rekolekcjach trzeźwościowych oraz rekolekcjach dla rodzin dysfunkcyjnych.
- 7) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Leżajsku, Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Szkołami oraz Klubami Sportowymi.
- 8) Dofinansowanie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w tym wspieranie wolontariatu w tym zakresie.
- 9) Wspieranie instytucji i organizacji działających w zakresie wolontariatu, w tym dofinansowanie działań na rzecz osób zagrożonych patologią w szczególności dzieci i młodzieży. Wspieranie działań wolontariatu działającego na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą i uzależnieniami poprzez edukację osób i rodzin wykluczonych społecznie z powodu alkoholizmu, narkomanii, przemocy. Wspieranie młodzieży zaangażowanej w ramach wartościowej formy spędzania wolnego czasu w pracę na rzecz innych osób, w tym warsztaty edukacyjno-profilaktyczne z zakresu wolontariatu.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Realizacja poprzez:

- 1) Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, w tym szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 3) Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.
- 4) Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 5) Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. Realizacja poprzez:

- 1) Finansowanie lub dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej w tym wspieranie działań dla osób uzależnionych od alkoholu prowadzonych w Centrum Integracji Społecznej.

VI. FUNKCJONOWANIE GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwana dalej Komisją prowadzi działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

2. Szczegółowe zadania Komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Członkowie Komisji będą pobierać zryczałtowane miesięcznie wynagrodzenie w wysokości:

- 1) Przewodniczący Komisji – 220 zł brutto miesięcznie,
- 2) Sekretarz Komisji – 300 zł brutto miesięcznie,

3) Członkowie Komisji – 190 zł brutto miesięcznie.

4. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pełnienie dyżurów w punkcie w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w rodzinie przyznaje się dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 70 zł (brutto) za godzinę.

5. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za dokonanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, usytuowanych na terenie gminy Leżajsk przyznaje się dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 70 zł (brutto) za jeden skontrolowany punkt.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z programu są dochody uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Plan wydatków programu na 2025 r. zostanie określony w uchwale budżetowej na 2025 rok, Dział 851 – „Ochrona zdrowia” – Rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz Rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

VIII. REALIZACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Program jest realizowany przez Urząd Gminy w Leżajsku.

2. Sprawozdanie z realizacji programu przedłożone zostanie Radzie Gminy Leżajsk w terminie do 31 marca 2026 r.